

pa je, da se o blisku v zraku salitrova kislina nareja, ki je tvarina, katera ima v sebi dušec, katerega zopet zemlja v se srka in v amonijak spreminja, ki zopet rastlinam služi v živež.

Ako po tem takem najglavnejše točke še jednokrat v mislih pregledamo, bomo tedaj našli, da so gozdi, razun naravnega haska, ki ga daje les, stelja, skorja, smola itd. mogočnega vpljiva na vlago. Oni so vravnateljji padavin in dalje so močni braniteljji proti plazom, zemelnim rupinam, poplavom po prsti in kamenju. Gozdi varujejo zemljo močvirjev in opustošenja, oni kuhajo vetre, vravnavaajo skrajnosti vročine in mraza, varujejo rastline slane in pospešujejo rast po vedno ravnomerno rastoči toploti in primerno razdeljeni vlagi.

Sejmovi. 12. julija: v Šoštanju, Planini; 13. julija: v Ločah; 16. julija: v Zdolah, v Pleterju, v Dobovi; 17. julija: na Muti, v Beračah, pri sv. Ani na Krembergu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Konfiskacija. Prošnja. Slovo od šolskih klopi.) Dnešnja številka „Slov. Gosp.“ pride častitim bralcem za en den pozneje v roke, kakor sicer. Lehko pa se nam verjame, da nam to ni ljubo. Mi smo ga bili v pravem času priredili in že bi ga bili izdali, toda višji gosposki se je zdel prenevaren in to koj v treh rečeh in za to nam ga je zaplenila. Nevaren pa je bil, kolikor smo poizvedeli, drugi vvodni članek z napisom: Nepričakovano pa potrebno; potlej dopis od Jadranskega morja in pa iz Ribnice. Nam se je vse to zdelo prav nedolžno, ker smo smatrali, da je vse resnično, pa smo se že v tem motili. Priredili smo zdaj drugi natis: za nj pa je bilo več časa treba, torej naj se nam ne zameri to nepovoljno zakasnenje. Članek, ki smo ga zdaj na drugo mesto uvrstili, vzeli smo od besede do besede iz vrlega „Slovenca“. Slavno ured. „Slovenca“ naj nam odpusti ta rop 9. t. m. so abiturijenti tukajšnjega c. kr. učiteljišča končali svoje preskušnje in so v večer v čitalnici imeli slovo. Bilo je, kakor se nam je reklo, prav prijetno videti, da se niso zastoj učili; kajti kakor so po vzporedu lepo govorili, tako so tudi lepo peli vpričo odličnih gostov, ki so se v ta namen bili zbrali. Tako je prav, saj njih učenje ne velja samo šoli, ampak tudi življenju.

Od sv. Ožbalta ob Dravi. Narodni odgojevatelji naše slovenske mladine v Marenberškem okraju ne morejo si v posebno čast šteti, ako jih v okrajnem šolskem svetu zastopa kot strokovnjak neki gospod, ki čuje na ime „Martinek“, akoravno ni več mladi fant. A častiti bralec bode baral, zakaj ta ne bi drugim

učiteljem po volji bil? Morda k rednim sejam ne zahaja? O, da, da, samo če bi jih bilo še več v mesecu, kajti „Martinek“ rad hodi v Marenberg, ker je 1. tisti dan prost in se mu ni treba mučiti po soparni šolski stanici, 2. prisluži si nekaj grošev; 3. v seji „ne vidi nič, ne sliši nič, ko bi bil mrtva stvar“. Samo pri glasovanju vstane, glava mu prikima, roke in noge pa odletavajo tako, da mora drugi gospod pristopiti, da jih vstavi. Drugih zaslug kot strokovnjak v okrajnem šolskem svetu nima. Častiti bralec pa me vpraša na dalje, kako je njegovo delovanje v šoli? Reči moram: „Deutsch, nur deutsch!“ Oho! Kako! se bodeš začudil, ako ne veš, da se je „Martinek“ pred nekaj mesecev cifrasto v graški „Tagespošti“ zahvalil: „Der deutsche Schulverein möge blüh'n und gedeih'n!“ Ko stopi „Martinek“ čez prag v šolo, prvo je, da slovenske poglavce pomiri: „Kinder, seit's nur schön ruhig!“ Potem koraka seveda po časi do mize, se vsede in ponoslja. Od slovenskih ukaželjnih otročičev, ki prijazno in zaplljivo gledajo, čakajoč na pouk, se naposled predrzne sosedov fantek H. mu prinesiti tablico, na katero je vestno izdelal svojo nalogo. Pričakujoč učiteljeve pohvale, se mu mesto prijazne besede za to predrznost zadere in ga pōdi v klop. Sosea H. rojena Kranjica, kateri na pravem mestu srce bije, ima pri njem več otrok. A ker je ob volitvah za narodno stran delovala in so liberalci skoro propali, primoran bil je „Martinek“ v svoji sveti jezi, tem otrokom v šoli povedati, rekoč: „Ker vaša mati nemčurje sovražijo, vas ne bodem več „deutsch“ učil; dosedaj sem to le iz gole dobrote storil, jaz zato nisem nič plačan, naj le povejo, kako vas čem za naprej učiti.“ Pametna mati, ki v marsičem „Martineka“ prekosi, naroči otroku: „Povej šolmeštru tako: Kakor Bog zapoveduje in postava veli“. Pa pri nas ni edina sosedinja domoljubkinja, „Martinek“ ima tudi dosti z g. župnikom opraviti, čeravno ga v šoli ne imenuje s pravo besedo. Nedavno je prišlo to gospodu do ušes, učenci so „Martineka“ izdali, a zato pa je bojda tudi resnicoljubno deklico W. prav pošteno naklestil — pa saj ni to prvi slučaj, že marsikateremu je do živega prišel, kar pa je že „zastarelo“. Nekateri mu celo oporekajo, da je breznačajen, pa evo vam ni to značajno, ko je ob volitvah na vse kriplje deloval, da se trdnjave ne porušijo in je z vsemi močmi krohotal in ploskal, kedar je nekdo na pragu s svojo gardo stoječ, odhajajočim narodnim volilcem kričal: „Kdo bode danes na farovško kožo pil?“ Res pili so ga, pa ne narodni volilci. Torej vidite predragi moji, „Martinek“ ne dela in se ne trudi odveč za to malo plačilo. V devetnajstem stoletju ne najdete para takemu šolmeštru, kot je on. Drugo pot več. Za danes Vam udana nadležna

Muha.

Iz Čadrama. (Pomisleka vredno.) Dne 1. t. m. prinesel je cerkovnik Čadramske farne cerkve neko hranilnično knjižico, glasečo se na ime Marija Korošec, v okr. hranilnico v Slov. Bistrici s prošnjo svojega gospoda, pisano v slov. besedi, da se naj blagovoljno izplača vsa glavnicca z obrestmi vred. Ko znani gosp. Rasworscheg te slov. besede zagleda, ves nevoljen postane in reče: „Pač škoda, da so Vaš gospod tako dolgó v šolo hodili, pa se nemškega niso naučili!“ Cerkvnik odvrne: „Kaj ni tukaj Slov. Bistrica, da bi se slovenski pisati ne smelo?“ Pa ne samo g. tajnika Rasworscheg-a, velikega in mogočnega agitatorja za nemčurstvo, so te slovenske besede razjarile, ampak tudi g. denarničarja Petra Sortschnig-a, ki je, po imenu soditi, tudi menda kje med trdimi Nemci doma, tako da je v sveti jezi prinesitelju celih 100 fl. preveč izplačal in je prejemnik, Čadramski župnik, ki je bil od teh visokoučenih velikonemcev že parkrat, ko so njegove slov. dopise videli, obsojen, da nemški ne zna, moral hranilnico opozoriti, da je opravičeno njegovo začudenje, nad toliko preveč prejetim denarjem, v katerem se še račun poslal ni; predrzno in nesramno pa je besedovanje hranilničnih uradnikov, kateri se drznejo take soditi, ki so visoke šole izvršili in si v raznih jezikih tudi več vednosti pridobili, kakor oni, ki so se zdaj na profesorski stol vsedli in da kdor na Slovenskem živi, naj Slovencev ne požira! Slovenci bistriškega okraja, ni li mogoče tamkaj slov. posojilnice ustanoviti, da ne bo treba takim zagrizenim nemčurjem denarja na obresti positi in jih s tem stanovitne zaničevalce naše domovine ohraniti, tako da bi radi vse Slovence v eni žlici vode potopili!? Svoji k svojim! Boljše je, da narodnjaki svoj denar izročate posojilnicam v Konjicah ali Makolah, kakor da razjarjene nemčurje z njim bogatite, dokler si lastne posojilnice ne osnujete!

Iz Ptujja. (Svečanost na Petrovo v cerkvi in čitalnici.) Praznik sv. Petra in Pavla obhajal se je pri nas letos tako slovesno, kakor menda dozdaj še nikdar. — Pevski zbor „Narodne čitalnice“ pel je Foersterjevo latinsko mašo, spremljevala pa ga je godba c. kr. 47. pešpolka iz Maribora. Večkrat že imeli smo priložnost občudovati res krasno petje naših čitalniških pevkinj in pevcev; toda zdi se nam, da so vendar v dan sv. Petra in Pavla v slovenski cerkvi najlepše peli. Bilo je to petje diven vžitek za dušo in srce, oaralo je zvedenca in prostaka. Velika cerkev bila je prenapolnjena, a ko bi bila še enkrat tolika, kakor je, ne našli bi bili vsi poslušalci v nji prostora. Pa niti stiskanje, niti huda vročina ni nikoga motila, vse se je prenašalo, samo da smo slišali krasno petje od začetka do konca! Priznati moram, da je vojaška godba vrlo in dobro

sodelovala in da je našla občno priznanje. Popoldne bil je v Čitalnici koncert. Tu smo slišali v drugič naše pevkinje in pevce ter vojaško godbo. Tudi koncert se je obnesel tako izvrstno, da je bilo mnogobrojno občinstvo povse zadovoljno in polno zahvalnosti do pevkinj in pevcev in priznanja do godbe. Ker nisem veščak, Vam ne morem napisati kritike in dostojno vceniti tega, kar se je pelo in sviralo, marveč prepuščam to kritiku veščaku. Omeniti pa moram, da so kmetje slovenske fare se peljali v nedeljo večer po vojaško godbo v Maribor in da so se ž njo v pondeljek tako zaran vrnili, da je mogel pevski zbor imeti ž njo vajo pred mašo. Tedaj hvala tudi njim, ki so tako pripomogli k slavnosti.

Iz Radgone. Občinski predstojnik v Plitvičkem vrhu, slovenske matere sin, je v nemško-liberalen koš lopnil, ker je volil 2. dne junija pri volitvi za državni zbor našega liberalnega nasprotnika Grossschädel-na namesto konservativnega kneza Lichtenstein-a. Sramoto je naredil celi občini, ker je bil od osem oddanih glasov se sedmimi za volilnega moža s tem namenom izvoljen, da bi moral 2. dne junija konservativnega poslanca voliti. Vprašajte ga, kateri ste si ga za volilnega moža izvolili, ali so vaši glasovi manj vredni, kakor „brbranje“ onega velikoustnega Radgonskega škrica!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar namepravajo, kakor dunajski listi poročavajo, potovati še pred velikimi vojaškimi vajami na Hrvaško in v Slavonijo. Cesarjevič Rudolf pa potuje v Belgijo; mudil se bo tudi več dni v Antverpenskej razstavi. — Grof Schönborn, moravski namestnik, peljal se je na Dunaj; listi poročajo, da se bode s Taaffejem posvetoval o podržavljenji policije, katera je bila do sedaj mestna. Uzrok temu so najnovejši izgredi delavcev in nemških pevcev v Brnu. — Kallay, vkupni državni finančni minister vrnil se je iz svojega potovanja po Bosni in Hercegovini na Dunaj. V kratkem pričeli se bodo razgovori med avstrijsko in ogersko vlado o obnovljenju avstrijsko-ogerske pogodbe. Z ogerske strani udeležil se bode pesvetovanj ministerski predsednik Tisza, finančni minister Szapary in trgovski minister Szecheny, z avstrijske strani pa grof Taaffe, Dunajevski in Pino. Na Ogerskem so preosnovali gosposko zbornico; presv. cesar imenovali so 30 dosmrtnih članov. V dunajskih listih se bere, da se bodo deželni zbori še le sešli v jeseni. Uredniki in založniki avstrijskih katoliško-konservativnih listov imeli bodo 16. avgusta shod na Dunaju. Umrl je 4. julija v Rimskih toplicah general Aleksander